

Předseda vlády České republiky
Mgr. Bohuslav Sobotka
Úřad vlády České republiky
nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1 – Malá Strana

Dne 20. ledna 2017

Vážený pane předsedo vlády,

v lednu letošního roku si česká společnost připomněla 40. výročí vzniku Charty 77, která slovy Jana Patočky stála na přesvědčení, že bez morálního vědomí a bez mravního přesvědčení, jež nejsou pouze věci oportunismu, okolností a očekávaných výhod, nemůže fungovat žádná společnost.

Prezident Miloš Zeman jmenoval v lednu členem Etické komise České republiky pro ocenění účastníků odboje a odporu proti komunismu Karla Srpa, zakladatele a dlouholetého předsedu Jazzové sekce a politického vězně.

Jelikož jmenování prezidenta musí podepsat také předseda vlády, dovoluji si v tomto otevřeném dopisu zdůraznit, že podle § 7 odst. 3 zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu, členem Komise může být zvolena nebo jmenována fyzická osoba, která je plně svéprávná a je spolehlivá a bezúhonná, a že za spolehlivého nelze pro účely tohoto zákona považovat toho, kdo svým jednáním v době nesvobody zavedl důvod pochybovat o řádném výkonu funkce člena Komise.

V roce 1999, když Karel Srp kandidoval za ČSSD do Senátu, opakovaně zpochybňoval, že obdržel od Ministerstva vnitra osvědčení, že byl v době komunistického režimu evidován jako agent StB.

Už v té době umělci, jako Jaroslav Hutka a Vladimír Merta, poukazovali na skutečnost, že ve svých svazcích, které na ně vedla StB jako na nepřátelské osoby, našli i agenturní zprávy od spolupracovníka StB s krycím názvem Hudebník. V registru svazků je pod registračním číslem 25662 a archivním číslem 749669 uvedeno právě jméno Karla Srpa.

V roce 1999 se Karel Srp obrátil na Městský soud v Praze, a ten v určující žalobě vedené proti Ministerstvu vnitra, vydal v prosinci 2000 rozhodnutí, že Karel Srp byl evidován neoprávněně. Rozhodnutí bylo odůvodněné tím, že svědci, bývalí pracovníci StB, si nic nepamatovali a zmíněný závazek se zachoval jen na mikrofiši (tudíž nebylo možno provést znaleckou grafologickou analýzu).

V roce 2007 však vešel v platnost zákon č. 181/2007 Sb., o Ústavu pro studium veřejnosti a Archivu bezpečnostních složek. Teprve postupné obeznámení s historickými prameny a studium dokumentů z archivů bývalé komunistické tajné policie umožňuje dokumentovat rozsah spolupráce Karla Srpa v letech 1976 až 1983.

Toto zkoumání ukazuje, že předávané agenturní zprávy se netýkají jen zmiňovaných umělců Jaroslava Hutky a Vladimíra Merty, ale celé řady dalších osob, o které se Státní bezpečnost zajímala: od pracovníků zastupitelského úřadu Spojených států amerických, s kterými se Karel Srp stýkal, jako byl například John Brown nebo kulturní atašé William Kiehl, přes umělce alternativní hudební scény, jako byl Jaroslav Neduha, Mikoláš Chadima nebo koordinátor skupiny Extempore spolupracující s Jazzovou sekcí Pavel Turnovský, až po známého kulturního organizátora Miloše Čuříka.

Agenturní zprávy se netýkají jen oblasti kultury, ale často zahrnují pracovní nebo velice soukromé poznatky o daných osobách.

Pouze ve zkratce připomenu některé neznámé svazky a dokumenty, které se nacházejí v Archivu bezpečnostních složek v souvislosti s agentem s krycím názvem Hudebník vedeným pod registračním číslem 25662.

- 1) Registrační svazek č. 37833 založený StB na Blanku Řízkovou, spoluzaměstnankyni Karla Srpa pracující v národním podniku Panton, obsahuje jeho první zprávu, která podává pracovní a soukromé informace o jmenované osobě.
- 2) Registrační svazek č. 27636 založený StB na známého konferenciéra a organizátora kulturních akcí Miloše Čuříka obsahuje hojné zprávy od stejného agenta, které přinášejí nejrůznější informace z oblasti kultury, ale i pracovní a soukromé informace. Jedna zpráva například uvádí přítelkyni Miloše Čuříka s výslovným upozorněním samotného agenta, že tato dívka pracuje na Ministerstvu kultury, ale že by tam z kádrových důvodů vůbec pracovat neměla.
- 3) Registrační svazek č. 28767 založený StB na umělce Jaroslava Neduhu z hudební skupiny Extempore obsahuje celou řadu zpráv od stejného agenta. Závažnost některých informací spočívá zejména v tom, že StB je využila proti Neduhovi v nechvalně známé akci Asanace.
- 4) Registrační svazek č. 22858 založený na Pavla Turnovského, koordinátora skupiny Extempore, se sice nezachoval z důvodů skartace v roce 1989, přesto mnohé zprávy vztahující se k jeho nezávislým aktivitám jsou obsaženy ve zmiňovaném svazku Jaroslava Neduchy. Od stejného agenta existuje například zpráva, že Pavel Turnovský plánuje konspirační konání koncertu skupiny Extempore.
- 5) Registrační svazek č. 34816 založený StB na hudebníka a signatáře Charty 77 Mikoláše Chadimu obsahuje zprávy, které opět nezpochybnitelným způsobem odhalují identitu původce informací. V jedné z nich se píše, že agent požívá velkou důvěru zájmového prostředí, v němž se Mikoláš Chadima pohybuje, a tudíž je reálný předpoklad, že agent ho „přesvědčí“ k trvalému opuštění ČSSR – tedy v rámci akce Asanace.
- 6) V registračním svazku č. 32012, který byl založený StB na zakladatele organizace Sekce mladé hudby Ladislava Zajíčka, se nachází zpráva, která popisuje, že na schůzce předal agent magazín *Kruh* vydávaný Sekcí mladé hudby a zároveň upozornil řídicí orgán na nevhodnou karikaturu v tomto časopise od výtvarníka Vladimíra Jiráka, která napadá vedení Pragokonzertu. Je příznačné, že podle pozdějšího vyjádření Ladislava Zajíčka to byl právě Karel Srp, který rozšiřoval nepravdivou informaci, že zakladatel Sekce mladé hudby spolupracuje s StB.
- 7) V registračním svazku č. 26173 založeném StB na známého hudebního publicistu Josefa Vlčka se nachází několik zpráv od stejného agenta. První zpráva pochází z roku 1976, tedy právě z období policejních represí proti undergroundovému hnutí, a přináší pro StB důležitou informaci, že Josef Vlček se zaměřuje na undergroundovou hudbu a „vzdvihuje ji“. Jiná zpráva se týká osobních informací o signatáři Charty 77 Petru Cibulkovi. Další označuje Josefa Vlčka, Mikoláše Chadimu a Petra Cibulku za potenciální tvůrce kritického dopisu, který byl odvyšlán Hlasem Ameriky, o inspektorovi pražské kultury JUDr. Václavu Trojanovi. Autor zprávy uvádí jako důvod svého podezření skutečnost, že „jmenované osoby se aktivně stýkají s undergroundovým hnutím, vedením Charty 77“ a že „nenávidí nejen politiku Ministerstva kultury, ale i zmiňovaného inspektora“.

Tyto stručné ukázky z několika archivních spisů dokladují zároveň i závažnou skutečnost, že mnohé zprávy vedly ze strany StB k tzv. rozkladným opatřením proti jmenovaným osobám, a tím je poškozovaly.

Připomínám případ Jaroslava Neduchy, který byl v roce 1983 rámci akce Asanace donucen k odchodu z Československa.

Charakteristickým rysem mnohých zpráv je signifikantní zdůrazňování tzv. negativní činnosti jmenovaných

osob, s tím , že ohrozily nejen kulturní možnosti Jazzové sekce, ale i její existenci. Patří sem zejména skupina Extempore, hudebníci Jaroslav Neduha a Mikoláš Chadima, konferenciér Miloš Čuřík a další osoby.

Právě tento explicitní důraz a snaha ochránit Jazzovou sekci prozrazují nejen identitu autora zpráv, ale i jeho pravděpodobnou motivaci.

Hudební publicista Josef Vlček v knize *Zub času*, která byla vydaná v roce 2012, připomněl, že Karel Srp jako předseda Jazzové sekce razil mezi jejími mladými členy názor, že podepsání spolupráce s tajnou komunistickou policií je v podstatě jenom „cár papíru“. (Honza Dědek – Josef Vlček: *Zub času*. Galén, Praha 2012, s. 120.)

Karel Srp je také známý propagováním názoru, že pokud bude spolupráce s tajnou komunistickou policií Jazzové sekci prospěšná, její členové mohou spolupracovat. (Karel Srp: *Výjimečné stavy*. Pragma, Praha 1994, s. 27.)

Ministerstvo obrany vydalo v roce 2015 zamítavé stanovisko k žádosti Karla Srpa o udělení odznaku účastníka odboje a odporu proti komunismu. Jeho následné odvolání zamítla i Etická komise, a to neměla k dispozici výše popisované registrační svazky, které konkretizují jeho spolupráci s StB. Přesto ale byla kvalifikovaně informovaná, že například v letech 1976 až 1983 uskutečnil Karel Srp se svými řídicími orgány celkem 151 schůzek, na kterých předal řadu poznatků, z nichž bylo zpracováno 299 zpráv. Etická komise měla také informace, že Karel Srp byl před každým výjezdem do zahraničí instruován svým řídicím orgánem a že StB podávala kladná doporučení k jeho výjezdu na správu pasů a víz s odůvodněním, že jmenovaný je zpravodajsky využíván zejména v problematice „volná mládež“.

Po dlouhé roky, zejména v prostředí Jazzové sekce, pěstoval Karel Srp vlivnou politickou mytologii o eticky nezávazném svazku s tajnou policií a utilitaristické prospěšnosti spolupráce s StB. Ve skutečnosti tím vyprazdňoval etické jednání, odebíral mu smysl, a zejména kamufloval vlastní pochybné jednání a myšlení.

Pokud si letos připomínáme důležitý odkaz Charty 77, a s ním i slova Jana Patočky, že mravnost a potažmo etika nejsou věcí oportunismu, okolností nebo očekávaných výhod, potom poznání historických dokumentů v souvislosti se jmenováním Karla Srpa do Etické komise musí nutně vést k přesvědčení, že jeho sounáležitost s předlistopadovým režimem, a zejména s jeho represivními složkami, v období 1976 až 1983 odporuje zákonu č. 262/2011 Sb.

Morálka tu totiž není k tomu, aby společnost fungovala, nýbrž prostě proto, že člověk je člověkem, napsal Jan Patočka.

S pozdravem
Miroslav Vodrážka

člen Centra pro dokumentaci totalitních režimů
držitel Ceny Václava Bendy a osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu

Na vědomí: Etická komise České republiky pro ocenění účastníků odboje a odporu proti komunismu